

POSTULATY ZWIĄZKU PRACODAWCÓW POLSKA MIEDŹ DOTYCZĄCE TZW. TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Celem niniejszego dokumentu jest przedstawienie uwag Związku Pracodawców Polska Miedź odnoszących się do pakietu ustaw nazwanych „tarczą antykryzysową”. Postulaty dotyczą propozycji zmian w prowadzonym procesie legislacyjnym.

Wykaz uwag

1. Dodanie przepisu zawieszającego naliczanie i pobór podatku od wydobywania niektórych kopalin do czasu poprawy sytuacji na rynkach finansowych (co najmniej na okres roku)

Propozycja zmiany legislacyjnej

Dodanie zapisu: Art. X. W ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobywania niektórych kopalin (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 452) art. 7, wprowadza się ust. 7 o brzmieniu:

W zakresie wydobywania miedzi oraz srebra, w odniesieniu do których powstał obowiązek podatkowy od dnia 23.03.2020 r. do dnia 31.03.2021 r. stawka podatku:

- dla miedzi stanowi 0,00 zł,
- dla srebra stanowi 0,00 zł.

W okresie od dnia 23.03.2020 r. do dnia 31.03.2021 r. nie stosuje się przepisów art. 7 ust. 1-6 ustawy.

Uzasadnienie

Jedynym płatnikiem podatku od wydobywania niektórych kopalin dotyczącego wydobywania miedzi i srebra jest KGHM Polska Miedź S.A. W ostatnich latach spółka ta płaciła z tego tytułu między 1,4 a 1,8 mld zł rocznie.

Wysokość podatku jest powiązana z notowaniami metali, jednak nieliniowy charakter tej korelacji powoduje, że jego ciężar maleje wolniej, niż przychody ze sprzedaży. Co więcej, z uwagi na konstrukcję tego podatku, płacony jest on również wtedy, kiedy nie osiągnięty jest zysk oraz gdy nie dochodzi do sprzedaży wyprodukowanych metali. Nie jest on również kosztem uzyskania przychodu, nie pomniejsza więc podatku dochodowego (CIT).

Wprowadzenie podatku od wydobywania niektórych kopalin w 2012 roku rozpoczęło znaczny i regularny wzrost zadłużenia podatnika. Dług spółki wzrósł z około zera (2012 r.) do blisko 8 mld zł (2019 r.). Jest to poważne ryzyko dla długofalowej stabilności finansowej tego podmiotu.

Zawieszenie poboru tego podatku będzie zatem odczuwalnym wsparciem finansowym dla przedsiębiorstwa, istotnie ułatwiającym przejście przez trudny czas wynikający ze spadku notowań metali spowodowanego przez trwającą pandemię COVID-19.

2. Rozszerzenie katalogu przedsiębiorców objętych pomocą na ochronę miejsc pracy finansowaną z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz zmiana zasad kwalifikacji tego rodzaju pomocy publicznej jako *de minimis*

Propozycja zmiany legislacyjnej

Proponujemy zmianę art. 15g ust. 19 na:

*19. Wypłata świadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz środków, o których mowa w ust. 2, **nie stanowi pomocy de minimis** i ze względu na wyjątkowe okoliczności zewnętrzne nie podlega notyfikacji.*

Wnioskujemy również o zwiększenie budżetu na to narzędzie, aby możliwe było realne wsparcie większej liczby podmiotów, w tym dużych przedsiębiorstw stojących na krawędzi bankructwa ze względu na epidemię COVID-19.

Uzasadnienie

Ze względu na wyjątkową sytuację i realne zagrożenie bankructwami wielu przedsiębiorstw niemal całkowicie pozbawionych możliwości zarobkowania (np. hotele, uzdrowiska, restauracje), postulujemy zawieszenie funkcjonowania zasad pomocy publicznej de minimis. Jeśli to konieczne, apelujemy o zwrócenie się w tej sprawie do Komisji Europejskiej i wnioskowanie o czasowe wyłączenie konieczności ograniczania tej pomocy oraz jej ewentualnej notyfikacji.

Nieuwzględnienie tego postulatu oznaczać będzie poważne ryzyko bankructwa bardzo wielu polskich podmiotów ze wskazanych branż, należących do grup kapitałowych. Należy bowiem pamiętać, że limit pomocy de minimis jest określany wspólnie dla grupy kapitałowej. W przypadku części podmiotów został on już wykorzystany w roku 2020. Oznacza to, że należące do danej grupy podmioty (np. uzdrowiska i hotele) nie będą mogły w żaden sposób skorzystać z dofinansowania z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i to mimo, że praktycznie cała kadra obsługująca obiekty wypoczynkowe została wysłana na „postojowe”.

Należy wreszcie zauważyć, że problem utraty przychodów nie dotyczy wyłącznie mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Wiele dużych przedsiębiorstw przemysłowych, nierzadko stanowiących najważniejszego pracodawcę w regionie ich funkcjonowania, stoi dziś na krawędzi bankructwa, co jest efektem załamania się łańcuchów dostaw cen produktów na globalnych rynkach. Dla ochrony miejsc pracy w takich zakładach wskazane jest rozszerzenie proponowanych rozwiązań pomocowych również na duże przedsiębiorstwa.

3. Ułatwienia w zakresie podatku od towarów i usług

Propozycja zmiany legislacyjnej

Proponujemy zastosowanie następujących ułatwień:

- a) obłożenie zaliczek na poczet eksportu stawką 0%,
- b) przesunięcia terminu zapłaty VAT o 90 dni,
- c) przyspieszenia zwrotów VAT,

które proponujemy zrealizować następującymi przepisami:

Art. XX. W ustawie z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 106) wprowadza się następujące zmiany:

(Zaliczka w eksporcie)

- 1) *art. 41 ust. 9a otrzymuje brzmienie:*

Jeżeli podatnik otrzymał całość lub część zapłaty przed dokonaniem dostawy towarów, stawkę podatku 0% w eksporcie towarów stosuje się w odniesieniu do otrzymanej zapłaty, pod warunkiem, że wywóz

towarów nastąpi w terminie obowiązywania umowy z nabywcą, na podstawie której została wpłacona zaliczka.

(Termin zapłaty VAT)

- 2) w art. 103 ust. 1 – w okresie do 31.12.2020 r. - słowa „w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy” zastępuje się słowami „w terminie do 25. dnia miesiąca następującego 90 dni po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy”*
- 3) w art. 103 ust. 1a – w okresie do 31.12.2020 r. - słowa „w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po drugim miesiącu kwartału” zastępuje się słowami „w terminie do 25. dnia miesiąca następującego 90 dni po drugim miesiącu kwartału”.*
- 4) w art. 103 ust. 2 – w okresie do 31.12.2020 r. - słowa „w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy” zastępuje się słowami „w terminie do 25. dnia miesiąca następującego 90 dni po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy”.*

(Przyspieszony termin zwrotu VAT)

- 5) w art. 87 ust. 2 – w okresie do 31.12.2020r. – słowa „w terminie 60 dni od dnia złożenia rozliczenia przez podatnika” zastępuje się słowami „w terminie 14 dni od dnia złożenia rozliczenia przez podatnika”*
- 6) w art. 87 ust. 6 oraz ust. 6a – w okresie do dni 31.12.2020R. – słowa „w terminie 25 dni” zastępuje się słowami „w terminie 14 dni”.*

Uzasadnienie

W czasie kryzysu, który przejawia się globalnymi zaburzeniami w handlu, podatek od towarów i usług (VAT) istotnie i negatywnie wpływa na płynność przedsiębiorstw. Powoduje on zamrożenie części kapitału obrotowego na kontach urzędów skarbowych. Dlatego proponujemy wprowadzenie kilku tymczasowych zmian, które zabezpieczą kondycję polskich firm.

Postulujemy wydłużenie o 90 dni terminu złożenia deklaracji VAT oraz zapłaty podatku na rachunek właściwego organu podatkowego. Naszym zdaniem rozwiązanie takie powinno zostać wprowadzone niezwłocznie i zostać utrzymane w mocy co najmniej do końca bieżącego roku. Wydłużony o 90 dni termin zapłaty należnego VAT z wszelkich tytułów (sprzedaży krajowej i poza terytorium Polski oraz zaliczek na poczet dostaw/świadczenia usług), poprawi płynność finansową przedsiębiorstw w okresie kryzysu i może istotnie ochronić gospodarke przed falą bankructw.

Zwracamy uwagę, że aby korzystać z zerowej stawki VAT tak dla eksportu, jak dla transakcji wewnątrzwspólnotowych, należy spełnić wymagania, które w obecnej sytuacji mogą okazać się niewykonalne np. z uwagi na wydłużenie terminów dostaw oraz konieczność uzyskania dowodu nabycia towaru od nabywcy w terminie złożenia deklaracji w Polsce.

Dodatkowo, postulujemy wprowadzenie dla eksportu analogicznego rozwiązania, jak dla dostaw w ramach UE, tj. zniesienie obowiązku opodatkowania VAT według stawki 23% zaliczek otrzymanych przez polskich podatników na poczet eksportu w sytuacji, gdy wywóz towarów nie następuje w terminie dwóch miesięcy od końca miesiąca, w którym polski podatnik otrzymuje zaliczkę.

Poddajemy również pod rozagę możliwość skrócenia terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego w stosunku do podatku należnego. W tym celu proponujemy przyspieszenie zwrotu podatku na rachunek podatnika z obecnych 60 lub z 25 dni na 14 dni od daty złożenia deklaracji oraz przyspieszenie rozpatrywania wniosku o przełanie środków z rachunku VAT (split payment) na rachunek podatnika z obecnych 60 do 14 dni. Skrócenie terminów zwrotu podatku umożliwi elastyczne zwiększanie stabilności finansowej.

Z zadowoleniem przyjmujemy już zaproponowane przesunięcia terminów wdrożeń nowych obowiązków administracyjnych, takich jak JPK_VAT.

Przedstawione powyżej rozwiązania przyczynią się do złagodzenia niedogodności spowodowanych ograniczeniem płynności finansowej, w tym trudności związanych z międzynarodową wymianą handlową.

4. Ułatwienia w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych

Propozycja zmiany legislacyjnej

Proponujemy zastosowanie następujących ułatwień:

- a) możliwość odliczenia pełnej straty poniesionej w roku 2020 od dochodu osiągniętego w roku 2019,
- b) możliwość odliczenia od podatku darowizn przekazanych w 2020 r. na przeciwdziałanie COVID-19

które proponujemy zrealizować poprzez zmianę art. 4. (**pogrubieniem** wskazano treść zmienioną):

Art. 4. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 865, z późn. zm.¹⁾) po art. 38e dodaje się art. 38f–38k:

„Art. 38f. 1. Podatnicy, którzy z powodu COVID-19, o którym mowa w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374), zwanej dalej „ustawą o COVID-19”:

- 1) ponieśli stratę w roku podatkowym, który rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2020 r. a zakończy się po dniu 31 grudnia 2019 r., lub rozpoczął się po dniu 31 grudnia 2019 r. a przed dniem 1 stycznia 2021 r. oraz
- 2) uzyskali w roku podatkowym, o którym mowa w pkt. 1, przychody niższe o co najmniej **20%** od przychodów uzyskanych z tej działalności w roku podatkowym bezpośrednio poprzedzającym pierwszy rok podatkowy, o którym mowa w pkt 1

– mogą jednorazowo obniżyć o wysokość tej straty, ~~nie więcej jednak niż o kwotę 5 000 000 zł,~~ dochód uzyskany w roku podatkowym, o którym mowa w pkt 1.

3. Strata nieodliczona na podstawie ust. 1 podlega odliczeniu na podstawie art. 7 ust. 5.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1018, 1309, 1358, 1495, 1571, 1572, 1649, 1655, 1798, 1978, 2020, 2200, 2217, 2244 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 183

4. Jeżeli upłynął termin zapłaty podatku od dochodu za rok podatkowy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, lub podatnik złożył zeznanie podatkowe za ten rok, w celu rozliczenia straty, podatnik składa korektę zeznania za ten rok, za który dokona tego odliczenia.

Art. 38g. 1. Wolne od podatku dochodowego są otrzymane w 2020 r. przez podatników przychody z tytułu:

- 1) wsparcia gwarancyjnego oraz dopłat do kredytów przyznanych na podstawie ustawy z dnia ...,
- 2) dopłat do oprocentowania kredytów przyznanych na podstawie ustawy z dnia

Art. 38h. 1. Od **wysokości podatku ustalonej zgodnie z art. 19** w celu obliczenia podatku lub zaliczki podatnik może odliczyć nieodliczone na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 i 8 darowizny przekazane w 2020 r. na przeciwdziałanie COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o COVID-19:

- 1) podmiotom wykonującym działalność leczniczą, wpisanym do wykazu, o którym mowa w art. 7 ustawy o COVID-19;
- 2) Agencji Rezerw Materiałowych z przeznaczeniem na cele wykonywania zadań ustawowych;
- 3) Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych z przeznaczeniem na cele wykonywania jej działalności statutowej.

2. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym artykule do darowizn stosuje się odpowiednio przepisy art. 18 ust. 1b, 1c, 1e–1g, 1k oraz art. 27 ust. 4a. (...).”.

Uzasadnienie

Wskutek pandemii SARS-CoV-2, globalny rynek surowców zmaga się obecnie z rekordowymi na przestrzeni ostatnich lat spadkami cen na giełdach. Będąca głównym determinantem zysku podmiotów wydobywczych ceny kopalin od połowy stycznia do chwili obecnej spadły już o blisko 30%, istotnie wpływając na sytuację finansową przedsiębiorców. Co gorsza, obserwujemy już teraz spadek zamówień przemysłowych oraz wstrzymywanie odbioru towarów.

Wskazane powyżej okoliczności uzasadniają stwierdzenie, że także duże przedsiębiorstwa silnie i negatywnie odczuwają kryzys gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19. Dlatego stoimy na stanowisku, że przewidziane dla przedsiębiorstw narzędzia kompensujące stratę osiągniętą w 2020 nie powinny być limitowane kwotowo oraz progiem utraty 50% przychodów, który dla przedsiębiorstw w branży wydobywczej oznaczałby całkowitą i niemal natychmiastową utratę płynności skutkującą bankructwem.

Zwracamy też uwagę na fakt, że mimo wskazanych powyżej trudności, wiele dużych podmiotów o polskim kapitale, włącza się aktywnie w przeciwdziałanie COVID-19 poprzez liczne darowizny na rzecz placówek służby zdrowia zwalczających pandemię oraz produkcję towarów niezbędnych do ochrony zdrowia. Biorąc pod uwagę wyjątkowe okoliczności i powagę sytuacji, wnioskujemy o możliwość całkowitego odliczenia tych darowizn od wysokości podatku. Takie działanie sprawi, że w aktywną walkę z pandemią włączy się więcej podmiotów gospodarczych a ciężar finansowania zostanie w większym stopniu przesunięty z sektora publicznego na bardziej elastyczny sektor prywatny.

5. Uproszczenia w procedurach celnych i innych obowiązkach biurowatycznych dotyczących importu sprzętu medycznego i wyposażenia ochronnego

Propozycja zmiany legislacyjnej

Wnioskujemy o niezwłoczne zwrócenie się do Komisji Europejskiej w celu tymczasowego zastosowania zerowych (0%) stawek celnych oraz o tymczasowe zastosowanie zerowej (0%) stawki VAT w drodze rozporządzenia Ministra Finansów na wskazane poniżej towary o określonych kodach celnych:

Towar	kod celny	stawka celna	podatek VAT
Jednorazowe maski chirurgiczne	6307909810	6,3%	8%
Maska FFP2	9020000000	1,7%	8%
Kombinezon	4818901000	0%	8%
Gogle medyczne	9004901000	2,9%	8%
Respiratory + osprzęt	9019200000	0%	8%

Ponadto, aby ułatwić import tych krytycznie potrzebnych towarów, wnioskujemy o ograniczenie do minimum niezbędnych formalności i konieczności przedstawienia dokumentów potwierdzających ich przeznaczenie.

Apelujemy też o zastosowanie „szybkiej ścieżki” wprowadzania wskazanych wyrobów medycznych do użytkowania. Może to nastąpić poprzez decyzję prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych uzasadnioną pilną potrzebą ratowania życia lub zdrowia osób chorych na COVID-19.

Uzasadnienie

Duże przedsiębiorstwa włączyły się masowo w pomoc służbie zdrowia w walce z COVID-19. Pomoc ta przejawia się m.in. zakupami sprzętu medycznego i ochronnego dla placówek opieki zdrowotnej walczących z epidemią. Ze względu na realizowany cel, zakupy takie oraz wszelkie towarzyszące im czynności powinny być maksymalnie uproszczone i zwolnione ze wszystkim możliwych opłat i obowiązków.

Stawki celnych regulowane są na poziomie Unii Europejskiej, co oznacza, że ich zmiana wymagać będzie porozumienia z Komisją Europejską. Apelujemy o niezwłoczne rozpoczęcie rozmów w tej sprawie. Ponadto wnioskujemy o zastosowaniu 0% stawki VAT na wskazane produkty, co może zostać wprowadzone przez dedykowane rozporządzenie Ministra Finansów na okres walki z pandemią COVID-19.

Dodatkowo wnioskujemy o maksymalne uproszczenia procedur, zalecenie wyrażenia zgody na uzupełnianie niezbędnej dokumentacji technicznej już po zwolnieniu towaru z kontroli celnej oraz zmniejszenie do minimum wymogów przedstawienia dokumentacji podatkowej (np. świadectwa pochodzenia).

Zwracamy uwagę, że przedsiębiorstwa zakupujące te wyroby dla służby zdrowia będą występować jako importer wyrobów medycznych (bo tak klasyfikowane są maseczki, kombinezony, gogle czy respiratory). Oznacza to, że będą one podlegały regulacją dot. wprowadzania wyrobów

medycznych na rynek i konieczności uzyskania zgody Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Przed pierwszym wprowadzeniem do obrotu w UE poprzez rynek polski, wyrób medyczny musi zostać zgłoszony do prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych – w terminie 14 dni.

Prezes URPL **może zezwolić** na wprowadzenie do obrotu lub do używania (na wniosek świadczeniodawcy, konsultanta w dziedzinie medycyny, prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych lub prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia) wyrobu medycznego, dla którego nie została wykonana procedura oceny zgodności, w następujących przypadkach:

- jeśli jest on niezbędny do celów profilaktycznych, diagnostycznych lub terapeutycznych,
- jeśli jego użycie jest uzasadnione koniecznością ratowania życia lub zdrowia pacjenta lub ochrony zdrowia publicznego.

Apelujemy, aby wykorzystać wskazaną ścieżkę i znacząco ją przyspieszyć poprzez minimalizację formalności. Wnioskujemy o odstąpienie od wymogu przedstawiania dokumentów w języku polskim, wykorzystując zamiast niej dokumentację w języku angielskim, decyzje akceptacyjne dla wprowadzenia do obrotu produktu w innych państwach (np. Chiny). Mając na uwagę wyjątkowe okoliczności i poważne potrzeby służby zdrowia, sugerujemy rozważenie zezwolenie na przeprowadzenie tych procedur niezależnie od rozpoczęcia używania danego produktu w kraju.

6. Rozszerzenie katalogu infrastruktury i zakładów krytycznych, które wymagają ciągłości pracy

Propozycja zmiany legislacyjnej

W art. 15v ust. 2 należy dodać kolejne punkty:

5) w przedsiębiorstwie prowadzącym obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A w rozumieniu art. 6. ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1849 z późn. zm.), którego działanie lub niewłaściwe działanie może spowodować poważny wypadek, w wyniku którego istnieje znaczne ryzyko utraty życia, poważnego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub środowiska w wyniku krótkoterminowej lub długoterminowej utraty stateczności obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, obejmującej wszelkie możliwe awarie mechanizmów związanych z konstrukcją danego obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, lub w wyniku niewłaściwej eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych w związku z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie szczegółowych kryteriów klasyfikacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (Dz. U. z 2011 r. Nr 86, poz. 477).

6) na terenie obszaru lub obiektu ważnego dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego oraz innych ważnych interesów państwa i z tego powodu podlegającego obowiązkowej ochronie, określonych przez ministrów, kierowników urzędów centralnych i wojewodów decyzją administracyjną wydaną na podstawie art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2018 poz. 2142)

Uzasadnienie

W dużych zakładach przemysłowych oraz wydobywczych istnieją systemy lub elementy ciągu technologicznego o charakterze krytycznym. Zatrzymanie takich instalacji może bardzo poważnie wpłynąć nie tylko na chwilowy stan zakładu, ale również na jego długoterminowe zdolności produkcyjne lub wydobywcze, a także na środowisko. Takimi systemami są na przykład piece hutnicze, które raz wygaszone potrzebują kilku tygodni do ponownego osiągnięcia swoich maksymalnych parametrów użytkowych. Istnieją też systemy przemysłowe, których zatrzymanie może doprowadzić do wystąpienia bardzo poważnych awarii (chodzi tu na przykład o wyciągi szybowe umożliwiające opuszczenie kluczowych pracowników do obsługi wspomnianych instalacji odwadniających na dole).

Niezakłócone gospodarowanie wodą na terenie zakładu górniczego to nie tylko bezpieczeństwo pracy w kopalni, ale również istotny element lokalnego systemu ochrony środowiska. Utrzymanie ciągłości odprowadzania wody z kopalń jest zatem kluczowe nie tylko dla danego zakładu wydobywczego, ale również dla społeczności, w której dana kopalnia funkcjonuje. Podobna sytuacja występuje w przypadku oczyszczania ścieków, gdzie ścieki pochodzące również od podmiotów zewnętrznych kierowane są do oczyszczalni za pośrednictwem sieci kanalizacyjnych hut. Z drugiej strony do funkcjonowania kopalń i hut konieczne są stałe dostawy wody przemysłowej, która również realizowane są najczęściej przez oddziały lub spółki zależne przedsiębiorstw wydobywczych i metalurgicznych.

Pracodawca ma obowiązek takiego zaplanowania pracy, aby zapewnić ciągłość i bezpieczeństwo funkcjonowania przedsiębiorstwa. W przypadku wystąpienia sytuacji krytycznej powodowanej czynnikami zewnętrznymi – takiej jak trwająca pandemia koronawirusa (SARS-CoV-2) – pracodawca nie ma jednak obecnie możliwości skutecznego zobligowania do świadczenia pracy pracowników realizujących zadania związane z zabezpieczeniem infrastruktury krytycznej zakładu.

Z tego względu postulujemy wprowadzenie w specustawie obowiązkowego świadczenia pracy przez osoby, u których nie stwierdzono zachorowania na koronawirusa (SARS-CoV-2), a które są przez pracodawcę wyznaczone jako osoby odpowiedzialne za instalacje krytyczne zakładów przemysłowych niezbędne w celu utrzymania ciągłości ich pracy oraz zapobieganiu poważnym awariom (rozumianym szerzej niż przepisy dyrektywy Seveso i obejmującym też na przykład zalanie wodą pokładów kopalni) lub utrudnieniom w produkcji (jak na przykład wspomniane wygaszenie pieca hutniczego).

Do rozważenia pozostawiamy również wprowadzenie w ustawie zapisów o zapewnieniu takim grupom pracowników specjalnej ochrony w sytuacji, gdy w związku z wykonywaniem swoich obowiązków byliby oni szczególnie narażeni na zachorowanie na koronawirusa (SARS-CoV-2). Ochrona taka mogłaby obejmować na przykład priorytet w dostępie do testów, służb medycznych oraz leczenia.

7. Zawieszenie pomiaru czasu pracy kierowców ciężarówek

Propozycja zmiany legislacyjnej

Zgodnie z ustawą o z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, art. 30 ust. 1, minister właściwy do spraw transportu może wprowadzić wyjątki lub zezwalać na tymczasowe odstępstwa od stosowania przepisów art. 6-9 tej ustawy. Wnioskujemy, aby ze względu na trwającą epidemię COVID-19 skutkującą znacznymi utrudnieniami logistycznymi, minister właściwy ds. transportu wydał rozporządzenie tymczasowo zawieszające pomiar czasu pracy kierowców ciężarówek.

Uzasadnienie

Czas pracy kierowców ciężarówek przypadający na zmianę wynosi maksymalnie osiem godzin i jest kontrolowany poprzez tachometr. Biorąc pod uwagę, że sam wliczany do ośmiogodzinnej zmiany przeładunek może trwać nawet do pięciu godzin, jest to limit bardzo rygorystyczny. W zaistniałej sytuacji proponujemy zawieszenie obowiązku pomiaru i rezygnację z limitowania czasu pracy kierowców. Pozwoliłoby to znacząco obniżyć koszty transportu, które już dzisiaj na niektórych trasach wzrosły z 1300 euro do nawet 3300 euro za jednorazowy transport. Taki krok zwiększyłby również ilość dostępnych na rynku kierowców dysponujących czasem, a więc umożliwiłby terminową realizację już zakontraktowanych dostaw.

Warto podkreślić, że podobne rozwiązania wprowadziły już m.in. Norwegia, Dania, Włochy, Hiszpania, Węgry, Austria. Część z tych państw zezwoliła również na poruszanie się samochodów ciężarowych po drogach krajowych w okresach, w których dotychczas było to niedozwolone (np. święta lub soboty).

8. Dedykowany pas dla samochodów ciężarowych

Propozycja zmiany legislacyjnej

Zmiana ustawy o ruchu drogowym i aktów pokrewnych – zakaz jazdy po wydzielonym pasie ruchu dla pojazdów innych, niż ciężarowe.

Uzasadnienie

Nowe procedury kontrolne znacząco wydłużyły czas przekroczenia granicy, co uniemożliwia lub bardzo utrudnia przejazd samochodów ciężarowych. Proponujemy zatem przeorganizowanie ruchu drogowego na granicy i prowadzących do niej drogach, poprzez wydzielenie osobnego pasa dla transportu ciężarowego. Odblokowanie transportu drogowego przyczyni się nie tylko do zabezpieczenia łańcuchów dostaw dla przemysłu, ale także do poprawy zaopatrzenia kraju w żywność i medykamenty.

9. Zakaz wywozu złomu metali nieżelaznych, w szczególności miedzi

Propozycja zmiany legislacyjnej

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wykazu uzbrojenia, na obrót którym jest wymagane zezwolenie. Aktualizacja załącznika nr 1 do rozporządzenia poprzez dodanie do listy złomów o wysokiej zawartości miedzi, w szczególności kabli, przewodów, wymienników ciepła.

Uzasadnienie

Drastyczny spadek cen metali zaowocował wstrzymaniem sprzedaży przez dostawców złomów metali nieżelaznych. Fluktuacja cen miedzi ma bardzo duży wpływ na dostępność złomów i przy obecnych spadkach nie są one dostępne na rynku, gdyż dostawcy spekulacyjnie utrzymują swoje zapasy, czekając na zmianę tendencji.

Biorąc również pod uwagę ryzyko redukcji liczby pracujących górników w naszych kopalniach, a tym samym mniejsze dostawy rudy, będącej pierwotnym źródłem miedzi i srebra, jesteśmy żywotnie zainteresowani rozwijaniem działalności recyklingowej gwarantującej wykorzystanie mocy przetwórczych naszych hut. Warto dodać, że ta rentowna gałąź polskiego przemysłu jest szczególnie

istotna w kontekście coraz wyższych oczekiwań ze strony Unii Europejskiej (Plan na rzecz gospodarki w obiegu zamkniętym).

W celu zapewnienia właściwych warunków do dalszego prowadzenia działalności recyklingowej, kluczowe jest zapewnienie dostaw złomu miedzi, którego duża część jest dzisiaj regularnie wywożona poza Polskę i tam przetwarzana. Brak surowców jest tu poważnym problemem, także dlatego, że polskie przedsiębiorstwa przerabiają tylko wybrane klasy złomów.

Wobec powyższego postulujemy wprowadzenie do momentu wygaśnięcia pandemii wirusa SARS-CoV-2 zakazu na wywóz złomów metali nieżelaznych o wysokiej zawartości miedzi oraz jednocześnie wprowadzenie wszelkich ułatwień i uproszczeń administracyjnych (np. zniesienie obowiązków wynikających z ustawy o odpadach), mających na celu zwiększenie podaży surowca i zwiększenie płynności jego handlu.

10. Przedłużenie ważności certyfikatów, uprawnień i badań niezbędnych do funkcjonowania zakładów przemysłowych

Propozycja zmiany legislacyjnej

Wnioskujemy, aby do czasu odwołania zagrożenia epidemiologicznego spowodowanego pandemią koronawirusa SARS-CoV-2:

- zawiesić obowiązek przeprowadzania okresowych badań lekarskich pracowników;
- wydłużyć nabyte uprawnienia do wykonywania czynności specjalistycznych na stanowisku górnik strzałowy i instruktor strzałowy (kwalifikacje szkoleniowe, badania psychiatryczne i psychologiczne);
- wydłużyć nabyte uprawnienia w ramach świadectw kwalifikacyjnych dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych;
- dopuścić możliwość czasowego odstąpienia od wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz.U. z 2011, nr 33, poz.166).

Uzasadnienie

Według obowiązujących przepisów, pracownicy odpowiedzialni za utrzymanie ruchu w zakładach przemysłowych mają obowiązek regularnego odnawiania swoich uprawnień i certyfikatów. W wielu przypadkach ich nieodnowienie może spowodować brak niezbędnej liczby pracowników o koniecznych uprawnieniach, co doprowadzi do zamknięcia zakładu ze względów administracyjnych.

Mając na uwadze krytyczną sytuację gospodarczą, zalecamy przedłużenie wszystkich istotnych certyfikatów i uprawnień o 3-6 miesięcy, do czasu ustania pandemii i przywrócenia możliwości normalnych, cyklicznych szkoleń i egzaminów.

11. Zakupy interwencyjne metali (miedzi i srebra) w formie zastawu lub budowy rezerw przez instytucje publiczne, np. Agencję Rezerw Materiałowych

Propozycja zmiany legislacyjnej

Proponujemy uwzględnienie rezerw miedzi i srebra w pilnej aktualizacji Rządowego Programu Rezerwy Strategicznej na lata 2017–2021, którą można przeprowadzić na wniosek ministra właściwego do spraw energii w trybie przewidzianym w art. 10 ustawy o rezerwach strategicznych.

W przypadku braku możliwości aktualizacji wspomnianego Programu, zwracamy uwagę, że na podstawie art. 14 ustawy o rezerwach strategicznych minister właściwy do spraw energii może utworzyć nieobjęte wcześniej Programem rezerwy strategiczne w celu zapewnienia ciągłości dostaw służących funkcjonowaniu gospodarki.

Uzasadnienie

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się utrzymywanie rezerw strategicznych w postaci asortymentu powierzonego organom administracji publicznej albo stanowiącego własność przedsiębiorców w magazynach będących w ich dyspozycji. Naszym zdaniem, przejawiające się głęboką obniżką cen metali radykalne załamanie na rynkach metali oraz wyraźny spadek popytu na produkty miedzi stanowią uzasadniony powód ekonomiczny, aby rozważyć wprowadzenie części naszych produktów do prowadzonego przez Agencję Rezerw Materiałowych systemu rezerw strategicznych.

Dla polskich podmiotów gospodarczych funkcjonujących w tym obszarze niesprzedane towary i przyrost zapasów powodują obciążenie bilansu i mogą doprowadzić do utraty płynności. Dlatego dodatkowe środki finansowe od Agencji Rezerw Materiałowych pozwoliłyby przetrwać trudny czas bessy na rynku metali. Agencja Rezerw Materiałowych na podstawie art. 17 w zw. z art. 16 ustawy o rezerwach strategicznych mogłaby podjąć współpracę z polskimi producentami metali nieżelaznych, polegającą na przejęciu na swój stan miedzi, jako rezerwy strategicznej, za wynagrodzeniem równym jej wartości rynkowej w danej chwili.

W momencie poprawienia sytuacji rynkowej (wzrost cen metali), mogłoby dojść do rozwiązania rezerwy strategicznej i odkupienia miedzi przez dany podmiot, a następnie jej odsprzedaży na rynek po cenie gwarantującej zysk. Dodatkowo Agencja mogłaby wspierać krajowych Producentów poprzez wnoszenie wynagrodzenia za przechowywanie rezerw w magazynach danej spółki.